

סָטָה לְיָמִין וְלֹא לְשִׁמְאֵל. זָהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה מ) מִי מִדָּד בְּשַׁעֲלוֹ מִים וְגו'.

הַבֵּרֶךְ הָיָה בְּאֶרֶץ נִסְתָּר וְלֹא הִתְגַּלָּה, וְכַח וְתַקְּףָהּ וּמִים קְפוּאִים בְּתוֹכָהּ, וְלֹא זָרְמוּ וְלֹא הִתְפַּשְׁטוּ, עַד שֶׁהָאִיר עָלֶיהָ הָאוֹר שְׁלֹמַעֲלָה, וְהָאוֹר הִכָּה בְּקָרִישָׁה וְהִפְשִׁירוּ צְבָאוֹתֶיהָ. זָהוּ שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. זָהוּ אוֹר רֵאשׁוֹן עֲלִיּוֹן שֶׁהָיָה מִקְדָּם לְכֹן.

וּמִכָּאן יֵצְאוּ כָּל הַצְּבָאוֹת וְהַכַּחוֹת, וְהָאֶרֶץ הִתְבַּשְּׂמָה וְהוֹצִיאָה צְבָאוֹתֶיהָ אַחֵר כְּפִי. כִּיּוֹן שֶׁהָאִיר [וַיִּרְד], הָיָה עוֹלָה אוֹרוֹ מִסּוֹף הָעוֹלָם עַד סוֹף הָעוֹלָם. כְּשֶׁהִסְתַּפֵּל בְּרִשְׁעֵי הָעוֹלָם, נִגְנָז וְנִטְמָן, וְלֹא יֵצֵא אֶלָּא בְּשִׁבְלֵיו הַנִּסְתָּרִים שֶׁלֹּא הִתְגַּלּוּ.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. שְׁנִינּוּ, כָּל חֲלוֹם שְׁעוֹמֵד בְּקִיּוֹם שֶׁל כִּי טוֹב, שְׁלוֹם הוּא לְמַעַלָּה וְלִמְטָה. רָאָה אוֹתוֹת, כְּפִי דְרָכּוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד. רָאָה ט' - טוֹב לוֹ, טוֹב לְחֲלוֹמוֹ, שֶׁהָרִי הַתּוֹרָה פְּתָחָה בּוֹ כִּי טוֹב. מֵאִיר מִסּוֹף הָעוֹלָם לְסוֹף הָעוֹלָם. ט' טוֹב. טוֹב הוּא טוֹב אוֹר בְּשִׁלְמוֹת.

ט' תְּשִׁיעֵי שֶׁל הַכֹּל. אוֹת שְׁמֵאִיר מְעֲלִיּוֹן רֵאשִׁית וְנִכְלָל בּוֹ וְנִעֲשֶׂה בְּסִתְרָה שֶׁל נִקְדָּה סוֹד שֶׁל י' שֶׁהִיא נִקְדָּה אַחַת. ו' מִכַּחוּ יֵצֵא. בּוֹ נִעֲשׂוּ שָׁמַיִם. כְּשֶׁהִסְתַּיִם בְּנִקְדָּה אַחַת וְנִגְנָז פְּנִימָה, הָאִירָה ב'. מִמְּנָה יֵצְאוּ עֲלִיּוֹן וְתַחְתּוֹן. עֲלִיּוֹן טְמִיר. הַתַּחְתּוֹן גְּלוּי בְּסוֹד שֶׁל שְׁנַיִם, וְעוֹמֵד בִּפְנֵי שְׁלֹמַעֲלָה.

וְזָהוּ טו"ב. שֶׁלֶשׁ הָאוֹתוֹת הֵלְלוּ טו"ב נִכְלָלוּ אַחֵר כְּפִי לְצַדִּיק הָעוֹלָם שְׁפוּלָל הַכֹּל לְמַעַלָּה וְלִמְטָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם א) אָמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב. בְּגִלְלָה שְׁאוֹר עֲלִיּוֹן

קָאִים תִּיקְלָא בְּאוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל וְלֹא סָטָא לְיָמִינָא וְלִשְׁמְאֵלָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה מ) מִי מִדָּד בְּשַׁעֲלוֹ מִים וְגו'.

בְּרָא הוּהוּ בֵּיה בְּאַרְעָא סְתִימָה וְלֹא אֲתַגְלִיֵּיא. וְחִילָא וְתַקְפָּא וּמִיָּא גְּלִידִין בְּגִוּוּהָ וְלֹא נִגִּידוּ וְלֹא אֲתַפְשְׁטוּ. עַד דְּאֲנָהִיר עֲלָהּ נְהוּרָא דְלַעֲיָלָא וְנְהוּרָא מְחַאֲתָה בְּקוֹלְטוּי וְאֲשְׁתִּירִאוּ חִילָהּ. הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. וַיְהִי אוֹר. דָּא הוּא אוֹר קְדָמָא עֲלָהּ דְהוּהוּ מִקְדָּמַת דְנָא.

וּמִהֲבָא נְפָקוּ כָּל חִילִין וְתוֹקְפִין. וְאַרְעָא אֲתַבְסַּמַת וְאַפִּיקַת חִילָהּ לְבִתְרָה. כִּיּוֹן דְנְהִיר (נְחִיית) הוּהוּ אֲסַתְלַק נְהוּרִיָּה מִסִּיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא. כִּד אֲסַתְפֵּל בְּחִיבֵי עֲלָמָא אֲתַגְנִיז וְאֲתַטְמִיר וְלֹא נְפִיק אֶלָּא בְּשִׁבְלֵיו סְתִימִין דְלֹא אֲתַגְלִיּוֹן:

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. תַּנּוּן כָּל חֲלָמָא דְקִיּוּמָא בְּקִיּוּמָא דְכִי טוֹב שְׁלָמָא הוּא לְעִילָא וְתַתָּא. חֲמִי אֲתוּוֹן כְּפוּם אֲרַחוּי כָּל חַד וְחַד. חֲמָא ט' טב לִיָּה טב לְחֲלָמִיָּה דְהָא אוֹרִיָּתָא פְּתַח בֵּיה כִּי טוֹב. נְהִיר מִסִּיפֵי עֲלָמָא לְסִיפֵי עֲלָמָא. ט' טב. טוֹב הוּא, טב נְהִירוֹ בְּאַשְׁלָמוֹתָא.

ט' תְּשִׁיעָא דְכָלָא. אֶת דְּאֲתַנְהִיר מְעֲלָאָה רֵאשִׁיתָא וְאֲתַכְלִיל בֵּיה וְאֲתַעֲבִיד בְּסִתְיָמוֹ דְנִקְוֵדָה רְזָא דִי דְהִיא נִקְוֵדָה חֲדָא. ו' מְחִילִיָּה נְפִיק. בֵּיה אֲתַעֲבִיד שְׁמַיִם. כִּד אֲסַתְיָים בְּנִקְוֵדָה חַד וְאֲתַגְנִיז גּוֹ, אֲתַנְהִירָא ב'. מִנִּיָּה נְפָקוּ עֲלָהּ וְתַתָּאָה. עֲלָהּ טְמִירָא. תַתָּאָה אֲתַגְלִיָּא בְּרְזָא דְתַרִּין. וְקִיּוּמָא בְּחִילָא דְלַעֲיָלָא.

וְדָא הוּא טו"ב. אֵלִין תַּלְתָּ אֲתוּוֹן טו"ב אֲתַכְלִילוּ לְבִתְרָה לְצַדִּיקָא דְעֲלָמָא דְכָלִיל כְּמָא

אֲתַכְלִילוּ לְבִתְרָה לְצַדִּיקָא דְעֲלָמָא דְכָלִיל כְּמָא

כלול בו, שכתוב (תהלים קמח) טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו. לכל פתוב, זה סתם של הדבר בשביל להאיר יום אחד שמאיר לכל, עליון על הכל. עד כאן סתם הדברים.

השלמה מההשמטות (סימן ד"ך)

למה בי"ת דומה? לאדם שנוצר בחכמה, שסתום מכל צד ופתוח מלפניו, והאל"ף פתוחה מאחוריו. רוצה לומר, כי היא פתוחה לקבל מן הפתח, ויש לה פתח להשפיע לאחרים: ע"כ.

בראשית ברא אלהים - סוד של ראשית עריסתכם חלה תרימו תרומה. זו חכמה עליונה שהיא ראשית. ב' בית העולם להיות משקה מאותו נהר שנוכנס בו, סוד הפתוב ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. ונהר - שנוכנס את הכל מהעמק העליון ולא פוסקים מימיו לעולמים להשקות את הגן. ואותו עמק עליון בית ראשון, בראשית, הסתימו בו האותיות בשביל דקיק אחד שגנוז בתוכו. ומתוך אותו העמק יצאו שני פחות, שכתוב את השמים. לא כתוב שמים אלא השמים, מתוך אותו עמק הנסתר מהכל. ואת הארץ - סתר זה הוציא את הארץ הזאת.

אבר בכלל של השמים היתה. ויצאו פאחד דבוקה בצדו זה בזה. פשהאיר ראשית הכל, שמים לקחו אותה והושיבו אותה במקומה, שכתוב ואת הארץ ואת כלל האותיות שהם א"ת. פשחורה הארץ לשבת במקומה ונפרדה מצד השמים, היתה תורה ובוקה לדבק בשמים פאחד כמו [בכתחלה] בהתחלה, משום שראתה את השמים מאירים והיא חשוכה.

דף לא ע"א) מסטרוי דשמים, הות תוהה ובוהה לאתדבקה בשמים

דאת אמר, (ישעיה ג) אמרו צדיק פי טוב. בגין דנהירו עלאה כלילא ביה דכתיב, (תהלים קמה) טוב יי לכל ורחמיו על כל מעשיו. לכל פתיב דא סתמא דמלה בגין לאנהרא יומא חד דנהיר לכלא. עלאה על כלא. עד כאן סתמא דמלין.

השלמה מההשמטות (סימן ו"ד)

למה בי"ת דומה? לאדם שנוצר בחכמה שסתום מכל צד ופתוח מלפניו והאל"ף פתוחה מאחוריו רוצה לומר כי היא פתוחה לקבל מן הפתח ויש לה פתח להשפיע לאחרים. (עד כאן מההשמטות)

בראשית ברא אלהים. רזא דראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה. דא חכמה עלאה דאיהי ראשית. ב' ביתא דעלמא לאתשקאה מההוא נהר דעיל ביה. רזא דכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. ונהר דאכניש כלא מעומקא עלאה ולא פסיקו מימיו לעלמין לאשקאה לגנתא.

וההוא עומקא עלאה בית ראשון בראשית אסתיימו ביה אתון בחד שביל דקיק דגניז בגויה. ומגו ההוא עומקא נפקו תרין חילין דכתיב את השמים. שמים לא פתיב אלא השמים. מגו ההוא עומקא דסתים מכלא. ואת הארץ סתימא דא אפיק להאי ארץ.

אבר בכלל דשמים הוה. ונפקו כחדא מתדבקה בסטרוי דא בדא. פד אתנהיר ראשיתא דכלא, שמים נטלו לה ואותיבו לה באתרה, דכתיב ואת הארץ. ואת מכלל דאתון דאנון א"ת. פד אתהדרת ארעא למיתב באתרה ואתפרש